

«Guanyarem d'ací a vuit anys

Ex-president autonòmic, liberal amb paternitat alemanya i una mena de regionalista de dretes. Un suport per a Coalició Valenciana, que intenta recollir una àmplia base electoral de liberals i nacionalistes, segons ells.

Albert Vicent

Com si d'un signe del destí es tractés, Enrique Monsonís naix a Borriana un diumenge 28 de juny de 1931, el mateix dia que es celebraren les primeres eleccions legislatives de la Segona República. El seu pare, un home de dretes que dirigeix un diari de la seua propietat, acaba sent una de les peces clau del Consell d'Agricultura d'Aragó, que aleshores domina la CNT. La seua tasca principal consisteix a dur material agrícola des de Praga.

Malgrat els seus antecedents, la família Monsonís viu una postguerra tranquil·la i Enrique es queda a València estudiant al Col·legi dels Dominics, on destaca per la seua aplicació. «Jo era allò que es diu un bon estudiant. Les notes variaven entre el 9,3 i el 9,6. Quasi un empollonet».

A l'igual que els herois del món industrial, compagina el final del batxillerat amb el treball i quan compleix 18 anys la seua família li dona l'emancipació paterna i 16.000 pessetes perquè pugua actuar en negocis pel seu compte. Dos anys després, viatja a la República Federal Alemanya, on s'aprofita de la recuperació i comença a treballar en firmes d'importació a Khel, alhora que continua els seus estudis a Estrasburg.

En la RFA, Enrique Monsonís aplega una considerable fortuna, que el fa figurar entre els principals importadors de peix, és propietari d'una cadena de supermercats, amb una xarxa motoritzada de distribució, i participa en un bon grapat de negocis, tant a Europa com a Espanya. Dues arriscades operacions d'importació de productes tan dispars com la ceba i el marisc el col·locaran en una sòlida posició econòmica per a jugar a la política.

El 1962 és nomenat vice-cònsol honorari a Mannheim, una jurisdicció que abraça el nord de Baden. A partir d'aquell moment, comença a contactar amb polítics liberals i demòcrata-cristians de la RFA. Les seues converses amb l'actual president alemany, Helmut Kohl, amb Walter Schell, que li concedeix una Creu al Mèrit Civil de Primera Classe, Kessinger i Karry,

vice-president i ministre de comerç a Hessen, seran la base de la seua formació política liberal. Pel que fa a la realitat de l'Estat espanyol, li arribarà de la mà d'una sèrie de polítics que al llarg dels anys 60 i 70 viatgen a Europa per contactar amb ideòlegs pròxims. Així, Joaquín Garrigues, Ramon Trias, Macià Alavedra, Joaquín Sartrústegui, Ignacio Camunas es convertiran en ambaixadors de la situació política dels darrers anys franquistes.

Tanmateix, Enrique Monsonís no es decideix a tornar fins 1977, quan Garrigues i Karry el convencen del paper que pot jugar la seua experiència en un moment polític marcat per la dictadura. En arribar a Espanya, ingressa en les files del Partit Demòcrata Liberal, integrat en la UCD, un partit amb la presidència «regional» en mans de Francisco Zaragoza i amb Joaquín Garrigues al front de la Federació. La seua pràctica política li fa encapçalat la candidatura ucedista per Castelló. Junt amb Francisco Zaragoza, per Alacant, suposaran les dues úniques candidatures de l'estat encapçalades per liberals. Aquella fidelitat entre Zaragoza i Monsonís continua avui, quan tots dos ocupen la presidència de les gestores provincials d'Alacant i Castelló, respectivament.

La carrera política del borrianenc serà tan efectiva com l'econòmica i, dos mesos després de xafar Castelló, Monsonís és elegit diputat a les eleccions constituents del 15 de juny de 1977; després, serà nomenat assessor del vice-president Fernando Abril Martorell. Ocuparà l'escó de diputat fins el 10 de març de 1978, en què l'assemblea electoral de la circumscripció de Castelló l'elegeix per formar part del primer Consell pre-autonòmic. Sota la presidència de Josep Lluís Albinyana, du la cartera d'Agricultura, en un Consell on Joan Lerma és responsable de Treball i, Garcia Miralles, d'Obres Públiques.

Després de les eleccions generals de 1979, canvia la relació de forces al Consell i, gràcies a una hàbil cabriola numèrica de Monsonís, els cinc representants castellonencs són de la UCD, una picardia política que tingué els seus

fruits a l'hora de substituir Albinyana després que el borrianenc presentàs una moció de censura. Però, abans el fa passar per una situació tan paradoxal com ara que quatre consellers centristes s'ocupen de totes les carteres. Monsonís és el responsable d'Hisenda, Economia, Treball i Interior.

Dos dies després que UCD guanyés, la moció de censura, els socialistes es retiren del Consell i Enrique Monsonís, com a conseller d'Hisenda i, segons indica el reglament, és designat president en funcions de la Generalitat valenciana. Als dos anys, amb el retorn dels socialistes, Monsonís es ratifica com a president, i durant la seua gestió s'aprova l'Estatut d'Autonomia. Ocuparà la Presidència fins el 26 de novembre de 1982, quan, a conseqüència dels resultats dels comicis del 82, dimiteix i és substituït per Joan Lerma.

—¿Què ha estat d'Enrique Monsonís des que abandonà la Presidència?

—Des d'aquell novembre de 1982 fins ara he estat fidel al liberalisme. En eixir del Consell, em presente a les eleccions autonòmiques de 1983, encapçalant la llista del PDL, i trac a Castelló un nombre de vots suficients per a accedir a les Corts, però ni a València ni a Alacant s'aconsegueix el 5 per cent. El PDL, presidit per Antonio Garrigues, evolucionarà fins la ja coneguda fusió amb el PRD de Miquel Roca. O siga que jo, personalment, no canvie, és el partit el que decideix dissoldre's, i el PRD

JE:US C15:AR

«Miquel Roca no va tenir gens de comprensió cap a les meues pretensions».

es defineix com un partit liberal.

Des del PRD faré tots els possibles perquè entre en la Internacional Liberal. Mentre joestic al PRD, tinc oportunitat de parlar en diverses ocasions amb el senyor Roca, que es converteix en el factòtum absolut del partit, on Antonio Garrigues no passa de ser una figura complementària, i manifeste al senyor Roca la necessitat que el partit potencie l'autonomia regional. Aleshores, Miquel Roca no va tenir cap tipus de comprensió per a les meues pretensions. I, quan arriba un moment en què impedeix a González Marinas que faça la voluntat del seu partit, en aquell moment Coalicion Galega, de poder fer un govern amb els socialistes i imposa el seu criteri per damunt del que Coalicion Galega vol, a més d'impedir ací la celebració d'un congrés regional valencià amb llibertat per a presentar candidatures, en aquell moment, abandone el PRD. M'en vaig quan sembla que s'han guanyat les eleccions gallegues i Roca, aparentment, té tots els diners del món.

Després de les passades eleccions generals, continue amb les mateixes idees liberals i d'autonomia valenciana. Com que no hi ha cap partit amb les dues característiques, cal fundar-lo i arribem a Coalició Valenciana, com a partit liberal i autonòmic.

—*Mentre Enrique Monsonís buscava el partit liberal ideal, la Generalitat visqué la primera legislatura autonòmica. ¿Quina valoració fa vostè d'aquests quatre anys?*

—A mi, em pareix que té dues cares. Crec que hi ha persones al govern valencià que tenen una gran capacitat i que és una sort disposar de persones com, per exemple, els consellers de Cultura i Sanitat, dues persones plenament preparades i capaces de fer una faena adequada. D'altra banda, hi ha encara una dependència orgànica dels partit que és excessiva i que condiciona el treball d'aquest govern socialista. A aquest govern li falta, com a mi em va faltar, l'existència d'un partit regional d'una certa força que et servesca de palanca per obtenir dins del teu propi partit més llibertat d'acció per atendre les necessitats de la teua regió.

En el futur, si hi ha un o dos partits regionals al Parlament, facilitaran el treball al president de la Generalitat, a l'hora de tenir més independència respecte de Madrid de la que ha tingut fins ara.

—*¿Pensa vostè que la política valenciana necessita passar per un govern similar al de Jordi Pujol a Catalunya?*

—Jo partesc de la idea que l'esquer-

ra pura, com a partit nacionalista no té cap possibilitat de poder governar algun dia. La força nacionalista que s'ha de crear estarà més a la dreta que el PSOE, i des d'ella se'n farà balanç i es faran valer els drets i les necessitats del valencians. Cal una força així. Inclús, un partit socialista en el poder pot fer molt més per la seua regió si hi ha un partit regional d'un altre signe ideològic que l'obligue a certes coses. Un partit regional aconsegueix coses per ell mateix i aconsegueix molt pel que obliga als altres a fer per evitar el creixement excessiu d'aquest partit regionalista.

—*¿És una de les raons de l'existència de Coalició Valenciana?*

—Si no és una de les raons de l'existència, podria, almenys, ser-ne una de les justificacions. Jo crec que per això només ja pagava la pena fundar Coalició Valenciana.

—*¿Quina valoració li mereix la política lingüística dissenyada per un dels seus consellers predilectes, Cebrià Ciscar?*

—Em pense que ha tingut poca fortuna en el plantejament inicial. Sobre aquest tema, jo vaig tenir una idea que

era racional, però, en un moment en què la gent no pensava racionalment, no podia tenir èxit. Vaig intentar reunir la Universitat, l'Acadèmia de Cultura Valenciana i tots els lingüistes valencians de reconegut prestigi perquè entre ells decidissen alguns principis científics inamovibles. El que passa és que no es discuteixen qüestions científiques sinó posicions polítiques.

El tractament que han de donar els valencians a l'assumepte lingüístic és el que s'ha pres darrerament, i és el que hauria pres jo. Cal facilitar l'ensenyament en dues llengües, però no obligar ningú que agafe la que no vulga. Jo també tinc interès que tots sapiem el valencià i crec que la forma per què en dues o tres generacions no hi haja cap valencià que no el conega és per la via amable, i no per la via de l'exigència.

—*Recentment, vostè es reuní a Madrid amb Joaquín Satrústegui, Jaime Blanco, Gonzalez Marinas i José Montero. ¿Quina és la força del pacte establert per a les properes eleccions?*

—A Madrid es va fer una avaluació de l'actual situació. Es va veure que, tal com està la situació en aquests moments seran necessaris uns anys enca-

ra fins a la formació d'un partit liberal estatal i el que es tracta per ara és de no perdre el contacte entre els liberals que hi ha en actiu. De moment, vam decidir no enfrontar les forces liberals entre elles a les properes eleccions. En cada regió s'integraran a les llistes del partit liberal més fort les altres persones que voluntàriament vulguen anar-hi.

—*¿A aquestes alçades, Enrique Monsonís no està cansat de tornar als pobles a elaborar llistes una vegada més, però ara amb molt més risc?*

—Evidentment que sí, clar que sí. Però jo crec que Coalició Valenciana guanyarà les eleccions d'ací a vuit anys, per majoria absoluta, encara que abans haurà de fer el seu treball, i el treball és en aquests moments difícil, perquè hi ha molta gent desorientada, i també molta de desmoralitzada que pensa que no hi ha res a fer davant dels socialistes i que no es presenten per no perdre. Ací, l'amor propi dels espanyols és molt elevat i la immensa majoria de gent que hi participa ho fa perquè es pensa que pot guanyar. El que hi va vol tenir la seguretat que no perd, ja no tant pel càrrec que puga ocupar com pel prestigi personal.

PUBLICACIONS DEL CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

UN FUTUR MÉS HUMÀ

Quaranta anys després del seu naixement, la UNESCO és més que una idea o una esperança. Té un passat ple de realitzacions i d'experiència. És una història impressionant que permet pensar en una nova etapa de col·laboració científica i cultural entre totes les nacions.

CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

Mallorca, 207, pral. 08036 Barcelona Tel. 253 94 48. Tèlex 98314-CUNC

D'altra banda, nosaltres no anirem a soles a les eleccions, les llistes no són tancades i de moment, a Castelló cobrirem tota la costa. Nosaltres intentarem agrupar la base electoral liberal i nacionalista que, sense estar vertebrats, no se senten d'esquerres.

—*¿Com estan actualment els contactes amb l'Asociación Republicana*

pinosa, que podria desembarcar per a les properes eleccions autonòmiques —Jaime Lamo de Espinosa, en aquest moment, és el Partit Liberal. Jo crec que és una persona vàlida i, si ell vol exercir de valencià amb els antecedents que té de Requena, seria la seua decisió, però jo no el veig en política regional, encara que, si optava per venir,

—Segurament és veritat. Més que calcular el preu exacte d'un partit, el que sí que sé és allò que un pot deixar de malgastar. En aquest sentit, sóc un element actiu en la qüestió econòmica dels partits, no solament pel que puga aportar-hi sinó per les despeses que evite. Les finançacions són fàcils d'aconseguir si presentes idees sensates i saps

«Jo crec que Coalició Valenciana guanyarà les eleccions d'ací a vuit anys, per majoria absoluta».

Democrática Española (ARDE) i Unió Valenciana?

—Els acords amb ARDE de Sogorb tenen una doble importància. Per a ARDE és una possibilitat d'eixir del cercle local i, per a nosaltres, és rebair les diferències amb el 5 per cent. A més, les diferències ideològiques són mínimes.

—*En relació a Unió Valenciana i Coalició Valenciana, els dos partits han decidit establir contactes que jo espero que es realitzaran abans del 10 de març.*

—Dintre de la rumorologia, s'ha parlat també del possible retorn de l'exministre d'UCD, Jaime Lamo de Es-

no podríem menysprear la seua capacitat de treball. No obstant això, pense que el seu lloc és a Estrasburg.

—*¿Serà Monsonís el candidat de Coalició Valenciana a la presidència de la Generalitat a les properes eleccions, donada la seua experiència al Palau de Benicarló?*

—Diguem que no estic avorrit de res, però el meu entusiasme per seguir en la política és limitat. Les meues preferències acutals passen per la formació de gent que després puga triomfar amb les idees del liberalisme i el nacionalisme.

—*Vostè té fama d'organitzador de partits i, com a bon germanòfil, de finançador d'organitzacions polítiques.*

administrar i com jo, segons la fama que entre uns i altres m'han posat, estic a la frontera de la tacanyeria, sóc efectiu en l'administració econòmica dels partits. Amb tot, tinc més interès en el fet que triumpfen les idees que una cosa personal.

—*¿Què hauria fet Monsonís en el lloc de Roca a les passades eleccions?*

—Si jo hagués estat en lloc de Roca, els deutes del partit ara serien menys de la meitat. Un polític no és necessari que siga ric, però sí que ha de ser econòmicament independent; en un cas contrari, ha de tenir més valor que Belmonte i Joselito junts per fer front a la mà que li està donant de menjar. Jo ho vaig poder fer amb Roca. □